

Vosmaer, Carel (1880), *Amazonen*, 's Gravenhage, Martinus Nijhoff.

Een complete mislukking. Het gaat over de schilder Siwart Aisma en Marciana van Buren die elkaar beminnen, maar het niet willen toegeven, behalve op de laatste twintig bladzijden van de 364, zodat het boek toch nog eindigt met een happy end. Vosmaer etaleert via zijn personages op een zeer pedante en irritante wijze zijn kennis van de antieke kunstwereld, van Horatius en van de menselijke psychologie. Er zit totaal geen vaart in het verhaal. Het is maar een kapstok voor eindeloze betogen over de oudheid en de liefde.

Vervelend is dat de vele Latijnse citaten en Griekse en Italiaanse woorden soms wel en soms niet vertaald worden. Bijvoorbeeld “bajocchi” (tegenwoordig “baiocchi”), “facchini” (145), “pollastro” (152) enzovoort. Curieus is dat de kreupele Italiaan Salviati zeer goed piano speelt. Dat zal dan wel zonder pedaargebruik geweest zijn. Er is ook nog een indroevige nevenfiguur Ada. Net als Aisma en Marciana draagt zij een ongelukkig verleden met zich mee. De oom van Marciana is de kenner en bewonderaar van Horatius. Vosmaer blijkt geen hoog idee te hebben van vrouwen (204, 206) en nog minder van het naturalisme (123). Eigenaardig, en in een zekere zin modern, is dat er een paar interior monologues in voorkomen in de ik-vorm.

Het boek staat boordevol kunstbeschouwingen die in de mond gelegd worden van de personages. Het is meer een museumgids dan een roman. Pas na driehonderd bladzijden komt er een heel klein beetje spanning wanneer Aisma erachter komt dat Marciana, die voor hem niet wilde poseren, dat wel heeft gedaan voor de beeldhouwer Askol. Als geheel beschouwd is het boek, net als *Lidewyde* van Busken Huet, een ramp. 't Is curieus dat critici er niet in slagen om zelf goed creatief werk af te leveren.

“look op” (51), verleden tijd van “opluiken” = “opengaan (van bloemen)”, “herleven”

Omdat het een eerste druk is en omdat Vosmaer bevriend was met Multatuli zal ik het boek houden.

Philip Vermoortel

09-2020